

4 5

Programma Implementatie en Doorontwikkeling ANPR

Landelijk Programmabureau A.N.P.R.

Ontwikkelscenario's ANPR i.r.t. Opsporing

Datum	27 oktober 2008	
Versie	1.0	
Status	definitief	
Opsteller(s)	n /	
Opdrachtgever	B. Wijbenga, Portefeuillehouder ANPR	Paraaf:

Programma Implementatie en Doorontwikkeling ANPR

© Landelijk Programmabureau A.N.P.R.

Documentinformatie

Documentlocatie

Dit document wordt bewaard in het dossier "ANPR landelijk / Scenario's". Wilt u een elektronisch of papieren kopie ontvangen, neem dan contact op met het programmabureau ANPR. U kunt ons als volgt bereiken:

Naam:	.	I
Adres:	Hoofdstraat 54, Driebergen	
Email:	@klpd.politie.nl	
Telefoonnummer:	06-	

Inhoudsopgave

1.0	Inleiding en achtergrond	4
1.1	Inleiding	4
1.2	Achtergrond.....	4
1.3	Ontwikkelingen bij de politie.....	5
1.4	Ontwikkelingen bij andere overheden.....	6
1.5	Toepassingsmogelijkheden ANPR.....	6
1.6	Randvoorwaarden voor de inzet van ANPR.	7
1.7	Relevante overheidsdoelstellingen.....	7
2.0	Inzetbaarheid en efficiency.	8
3.0	Kosten en financiering.....	9

1.0 Inleiding en achtergrond

1.1 Inleiding

Voordat kan worden overgegaan tot het opstellen van een afgewogen business case is heldere besluitvorming met betrekking tot het bereik van het programma Implementatie en Doorontwikkeling ANPR (IDA) van belang. Om dit bereik te bepalen zijn een viertal scenario's beschreven waarlangs ANPR zich bij de politie zou kunnen ontwikkelen. Deze scenario's zijn op woensdag 1 oktober 2008 in de board handhaving besproken.

De board heeft haar voorkeur uitgesproken voor scenario 3, "ANPR met landelijke dataopslag". Opgemerkt werd dat dit scenario ook voor de opsporing veel meerwaarde gaat hebben. Om deze meerwaarde te concretiseren vindt in deze notitie een verdieping van scenario 3 plaats.

Om het potentieel van ANPR volledig tot zijn recht te kunnen laten komen is het van belang dat de board opsporing zich achter deze ontwikkeling schaaft. Deze notitie is enerzijds geschreven om het inzicht in de toegevoegde waarde van ANPR voor het proces opsporing te vergroten anderzijds beoogt het een breder draagvlak voor de implementatie van ANPR te bewerkstelligen.

Na bespreking in de board opsporing zal een definitieve keuze ten aanzien van het te volgen scenario aan het dagelijks bestuur van de Raad van Hoofdd commissarissen worden voorgelegd.

In dit document treft u allereerst relevante achtergrondinformatie aan, waarna de verdieping ten aanzien van de inzetbaarheid en efficiency van ANPR voor de processen handhaving en opsporing beschreven wordt. Ten behoeve van de transparantie zijn de vier in de board handhaving beschreven scenario's als bijlage 1 bij dit document gevoegd. In bijlage 2 treft u een tabel aan waarin alle kenmerken van de scenario's op overzichtelijke wijze naast elkaar zijn gezet.

1.2 Achtergrond

Onder invloed van diverse (technologische) ontwikkelingen heeft onze samenleving de afgelopen decennia belangrijke veranderingen ondergaan. Zo heeft de toegenomen mobiliteit nieuwe vragen en problemen opgeworpen. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan de ontstane massaliteit waardoor het waarnemingsvermogen van de controlerende overheid tekort schiet. Door het grote aantal voertuigen op de Nederlandse wegen, is het met het menselijke oog nagenoeg onmogelijk om een bepaald voertuig te herkennen en/of staande te houden.

Uit ervaringen bij de Engelse politie, enkele Nederlandse korpsen en bij andere overheidsdiensten blijkt dat met de inzet van ANPR het waarnemingsvermogen aanmerkelijk verbetert. (Rechts)personen waarmee overheidsdiensten in contact

willen komen zijn daardoor ook in het verkeer traceerbaar en kunnen worden aangesproken.

Inzet van ANPR vraagt om een specifieke voorbereiding en specifieke infrastructuur, ongeacht of deze lokaal, regionaal of landelijk wordt ingezet. De werkwijze en infrastructuur is voor zowel de politie als andere overheidsdiensten nagenoeg gelijk. Gebleken is dat de dichtheid van een cameranetwerk bepalend is voor de toepassingsmogelijkheden van ANPR. Hoe dichter het netwerk van camera's, hoe groter het rendement van de systematiek. Nog afgezien van de maatschappelijke discussie die het met zich meebrengt vraagt plaatsing en exploitatie van camera's een behoorlijke financiële investering. Deze kosten worden nu (nog) door overheidsdiensten onafhankelijk van elkaar geïnitieerd en gedragen.

1.3 Ontwikkelingen bij de politie

In januari 2008 heeft de Raad van Hoofddcommissarissen opdracht gegeven tot het inrichten van een programma voor de implementatie en doorontwikkeling van ANPR (IDA).

Voor het programma IDA is een programmabureau ingericht waarbij is uitgegaan van een bezetting van 5 fte's. Het programmabureau is beheersmatig ondergebracht bij het KLPD. De medewerkers van het bureau zijn afkomstig uit de politieregio's Gelderland-Zuid, Rotterdam-Rijnmond, IJsselland en het KLPD. Daarnaast is een medewerker van de VtsPN gedurende 2 dagen per week aan het programma toegevoegd. Het programma kent een doorlooptijd van 2 jaar en zal eind 2009 worden afgebouwd.

Namens de Raad van Hoofddcommissarissen is de landelijke verantwoordelijkheid voor ANPR ondergebracht bij een uit de board handhaving aangewezen portefeuillehouder (in casu dhr. B. Wijbenga). Bij de invulling van deze verantwoordelijkheid wordt dhr. Wijbenga bijgestaan door een strategisch platform ANPR. Het strategisch platform wordt gevormd door:

Bert Wijbenga (voorzitter)	Portefeuillehouder ANPR
Pieter Jaap Aalbersberg	Portefeuillehouder opsporing
Piet Deelman	Portefeuillehouder privacy
(RR)	Vertegenwoordiger gebruikers
(KLPD)	Vertegenwoordiger gebruikers
	Vertegenwoordiger VtsPN
	Dataleverancier RDW
	Programmamanager ANPR

Het programma IDA moet in dit tijdsbestek leiden tot een situatie waarbij inzet van ANPR bij de uitvoering van de politieprocessen routine is geworden. Het programma zal in samenhang met andere ontwikkelingen binnen de politie de invoering, het gebruik en de doorontwikkeling van ANPR bij de korpsen ondersteunen en randvoorwaarden scheppen voor de borging in de staande organisatie.

Verder dient het programma te resulteren in een gestandaardiseerd ANPR datamodel, specificaties voor in te zetten apparatuur, eenduidige werkprocessen en daarbij behorende opleidingen evenals een uitgewerkt juridisch kader voor de toepassing van dit hulpmiddel en de daarmee verkregen gegevens.

Door de RHC is besloten dat het programma zich zal beperken tot de implementatie van ANPR binnen de politie. Inmiddels hebben een twintigtal korpsen al de beschikking over één of meer ANPR camera's of hebben uitgewerkte plannen voor de implementatie.

1.4 Ontwikkelingen bij andere overheden.

Ook bij andere overheidsinstanties bestaat meer en meer belangstelling voor de inzet van ANPR ter ondersteuning bij hun taakuitvoering. Voorbeelden zijn de KMAR, Rijksbelastingdienst, Inspectie Verkeer en Waterstaat, Inspectie VROM, Rijkswaterstaat en gemeentelijke belastingdiensten. Een recente ontwikkeling is de toepassing van ANPR door gemeentelijke milieudiensten bij de handhaving van regelgeving op het gebied van milieuzones in enkele grote steden. Bij deze instanties is de vraag naar- en de bereidheid tot samenwerking op het gebied van toepassing van ANPR met de politie groot.

Ook in diverse andere Europese landen wordt gewerkt met ANPR. Met name in Groot-Brittannië en Italië is het gebruik van dit hulpmiddel gemeengoed geworden en is een landelijke infrastructuur nagenoeg gerealiseerd. Groot-Brittannië kan worden gezien als de trendsetter op het gebied van ANPR. In Frankrijk en België vinden pilots plaats.

1.5 Toepassingsmogelijkheden ANPR.

ANPR apparatuur bestaat grofweg in twee varianten;

- Verplaatsbaar, bijvoorbeeld ingebouwd in een voertuig of tijdelijk opgesteld op een statief.
- Permanente, bijvoorbeeld aangebracht op eigen palen of aan portalen over de weg.

Voor het politiewerk kan ANPR globaal worden ingedeeld in vier methodieken:

- Inzet met directe afhandeling. Na waarneming van een voertuig door de camera's en vergelijking met een vooraf samengesteld referentiebestand (hitlist), volgt een actie waarbij het voertuig staande wordt gehouden. Een ander mogelijkheid is dat via een SMS of e-mail een melding van de waarneming wordt gedaan aan degene die het voertuig in de database heeft laten plaatsen. Dit laatste opent met name voor het proces opsporing interessante mogelijkheden.
- Inzet met indirecte of uitgestelde afhandeling. Alle door de camera's waargenomen kentekens worden één of meerdere keren per dag in bulk vergeleken met de referentiebestanden. Hits worden hierna afgehandeld op

de manier zoals dit is verzocht. Hierbij is dus sprake van administratieve afhandeling.

- Zoeken op basis van profielen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de waargenomen kentekens van meerdere camera's. In deze verzameling kan worden gezocht naar passages van specifieke voertuigen in het kader van een (recherche)onderzoek of naar voertuigen die voldoen aan een in een onderzoek vastgesteld profiel.
- Analyse. Ook bij deze toepassing wordt gebruikt gemaakt van opgeslagen voertuigpassages waarbij inzicht wordt verkregen in de verplaatsing van voertuigen van doelgroepen. Op deze wijze kan bijvoorbeeld de planning van (verkeers)controles worden verbeterd of (dreigende) verstoring van de openbare orde worden onderkend. Deze toepassing leent zich ook voor de aanpak van vormen van criminaliteit zoals woning- en bedrijfsinbraken, drugsrunners, mobiel banditisme, enz.

1.6 Randvoorwaarden voor de inzet van ANPR.

Onafhankelijk van het organisatorische bereik (lokaal, regionaal, landelijk of multidisciplinair) waarop ANPR wordt ingezet, vraagt het werken met ANPR invulling van de volgende randvoorwaarden:

Aanschaf van apparatuur:

Afhankelijk van de toegepaste methodiek vraagt ANPR om aanschaf van waarnemingscamera's, hard- en software voor de verwerking van de waargenomen beelden en hard- en software voor de opslag van de waargenomen voertuigpassages.

(In)richten van werkprocessen.

Werken met ANPR vraagt om een specifieke verwerking van informatie, die echter niet afwijkt van de processen zoals deze bij de politie worden gehanteerd.

Juridische kaders

Het juridische kader rondom de inzet van de ANPR techniek in het algemeen en de daaruit voortkomende verwerking van data dient beschreven te zijn. Er dient een protocol te zijn opgesteld dat naar politie, justitie en korpsbeheerders duidelijk maakt hoe ANPR kan/moet worden ingezet. Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden moeten beschreven zijn.

1.7 Relevante overheidsdoelstellingen.

Op het gebied van de handhaving van de regelgeving, bestrijding van criminaliteit en bevorderen van veiligheid heeft de overheid doelstellingen en beleid geformuleerd. Met de inzet van ANPR worden de volgende doelstelling nagestreefd:

- bijdragen aan een landelijk informatiehuishouding¹;
- bijdragen aan samenwerking in ketens²;

¹ Onderdeel van "Samenwerkingsafspraken politie 2008", vanuit het ICT-programma 2007-2010.

- faciliteren in kwantiteit en kwaliteit bij de aanpak van criminaliteit, met name op de gebieden van opsporing, executie en milieudelicten³.

2.0 Inzetbaarheid en efficiency.

Inzet van ANPR binnen het proces handhaving is het minst omstreden. Vastgelegde voertuigpassages worden vergeleken met vooraf samengestelde referentiebestanden. Bij een 'hit' wordt een signaal afgegeven waarna een interceptie eenheid het betreffende voertuig uit de anonimiteit van de verkeersstroom haalt. Het ANPR systeem observeert en selecteert. Met behulp van deze techniek en het daarop gebaseerde informatie gestuurde politieoptreden, worden onnodige controles beperkt en vindt gerichte en daardoor efficiënte inzet van politiepersoneel plaats. Na afloop van een ANPR actie wordt de opgeslagen informatie verwijderd

Op dit moment wordt ANPR bij de politie vooral regionaal en veelal incidenteel ingezet. Naarmate ANPR meer structureel en landelijk wordt toegepast, zal de effectiviteit toenemen. ANPR kan daardoor een steeds grotere rol gaan spelen bij het efficiënt uitvoeren van de politietaak. Het onderstaande voorbeeld uit het korps Rotterdam-Rijnmond geeft een goed beeld wat ANPR voor de efficiency in het proces handhaving kan betekenen.

In 2006 werden de twee ANPR-auto's van de Verkeerspolitie Rotterdam-Rijnmond op 265 dagen, 526 maal ingezet. In deze periode werden 489.224 motorvoertuigen gescand. Dit leverde 18.858 hits op. Ervan uitgaande dat een controle van een personenauto met bevraging circa 10 minuten vergt, zou zonder ANPR 81.537 uur nodig zijn om alle 489.224 voertuigen te controleren. Dit komt overeen met 53 mensjaren (1 mensjaar = 1.520 uur). Met de inzet van ANPR als selectiemiddel worden slechts de voertuigen met een hit gecontroleerd. De controle van de 18.858 hits vergt 3.143 uur, wat neerkomt op circa 2 mensjaren.

Inzet van ANPR is echter niet alleen voor het proces handhaving interessant. Ook voor andere veiligheidsdoelen zoals opsporing, bewaken & beveiligen en andere vormen van omgevingsoriëntatie kan het een belangrijke toegevoegde waarde hebben. Met ANPR apparatuur opgeslagen beelden en meetgegevens kunnen een belangrijke bron van informatie zijn. Zij zijn bijzonder geschikt om (recherche) onderzoeken te ondersteunen en om verkeersstromen te analyseren.

ANPR kan bijvoorbeeld een rol spelen bij:

- verbetering bewijsvoering: het voertuig van de vermoedelijke dader is gefotografeerd op een bepaalde plek en tijdstip. Op basis van deze informatie kan nader onderzoek plaatsvinden.

² Onderdeel van "gezamenlijke landelijke prioriteiten politie 2008-2011".

³ Onderdeel van "gezamenlijke landelijke prioriteiten politie 2008-2011".

- vinden van potentiële getuigen: vastgelegde voertuigpassages rond het tijdstip en plaats van een strafbaar feit / verkeersongeval kunnen leiden naar getuigen.
- vinden van vervoerspatronen: een serie passagegegevens van één of meer voertuigen kunnen een vervoerspatroon blootleggen waarmee bestuurders gericht kunnen worden aangehouden of tegengehouden.
- konvooi analyse: op basis van analyse van passagegegevens kan worden vastgesteld of voertuigen in konvooi rijden.

Ervaringen bij de politie in Groot Brittannië leren dat de met ANPR verkregen informatie een bijdrage levert aan het oplossen of voorkomen van diverse (zware) delicten. Maar ook Nederland kent al aansprekende voorbeelden van met ANPR behaalde successen in de opsporing. In bijlage 3 staan enkele casussen nader uitgewerkt.

Op basis van de beschreven ervaringen, mag verwacht worden dat de inzet van ANPR een versterkende werking zal hebben op de aanpak van criminaliteit. ANPR kan een rol spelen in diverse andere lopende programma's zoals het programma versterking opsporing en vervolging en het programma nationaal intelligence model.

3.0 Kosten en financiering.

Hoewel de RHC heeft ingestemd met de gedachte achter het visiedocument en besloten heeft voor de implementatie en doorontwikkeling van ANPR een landelijk programmabureau IDA op te richten, beschikt het programma op dit moment nog niet over de noodzakelijke financiële middelen.

De beschikbaarheid hiervan is echter in hoge mate bepalend voor het ambitieniveau. Met name in de komende fase, waarin de businesscase ANPR moet worden ontwikkeld, er onderzoek moet plaatsvinden naar de juridische kaders en er allerlei andere activiteiten ontplooid gaan worden is de beschikbaarheid van een budget een 'conditio sine qua non'. Zonder financiële middelen kan het programmabureau haar rol niet invullen en komt het voortbestaan van het programmabureau en daarmee de ingezette ontwikkeling mogelijk zelfs in gevaar.

Gedurende de looptijd van het programma is jaarlijks een budget van € 500.000,- noodzakelijk. Met dit budget worden de kosten van het programmabureau en kosten van externe ondersteuning, (systeemarchitect en ict-capaciteit) gefinancierd.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft voor de jaren 2008 en 2009 een financiële bijdrage van € 100.000,- per jaar toegezegd. Aan het ministerie van Justitie is een soortgelijke bijdrage gevraagd. Over de toekenning van dit bedrag is op dit moment echter nog geen zekerheid.

Voor de financiering van het resterende bedrag dient nog een oplossing te worden gevonden. Het ligt in de rede om bij de oplossing van dit financieringsvraagstuk

zowel het belang voor het proces handhaving alsmede het belang voor het proces opsporing te betrekken. Op basis van de te ontwikkelen businesscase wordt het uiteindelijke ambitieniveau bepaald en kan naar een structurele financiële oplossing worden gezocht.

In onderstaande tabel wordt de opbouw van het budget voor de jaren 2008 en 2009 op hoofdlijnen weergegeven.

	2008	2009
Salarissen	193.500	239.500
Sociale lasten	38.700	47.900
Totaal salariskosten	232.200	287.400
Opleiding & vorming	6.900	6.900
Bijkomende personeelskosten	39.200	41.700
	46.100	48.600
Personeel derden	152.000	77.000
totaal personeel	430.300	413.000
Voertuigen	15.000	30.000
Verbindingen & automatisering	23.500	25.000
Geweldsm. en uitrusting	1.100	1.100
Operationele activiteiten	25.000	30.000
Beheer / overige	9.900	9.900
Totaal afschrijvingen	1.500	1.500
Totaal materiele / exploitatie kosten	76.000	97.500
totaal kosten	506.300	510.500

Scenario variabelen

Informatie-uitwisseling, samenwerking en standaardisatie zijn belangrijke begrippen voor een succesvolle landelijke uitrol van ANPR. Bij de selectie van de verschillende scenario's is dan ook in het bijzonder naar deze variabelen gekeken en is onderstaande matrix samengesteld.

Scenario	Standaardisatie	Informatie - uitwisseling	Samenwerking
1	Niet	Niet	Niet
2	Beperkt	Beperkt	Beperkt
3	Ja	Ja	Ja
4	Landelijk	Landelijk	Landelijk

Deze matrix is niet uitputtend maar levert wel een overzicht op hoofdlijnen.

Scenario 1: Handhaven situatie van voor 1-1-2008:

Beschrijving casus:

In haar vergadering van 29 januari 2008 is door de Raad van Hoofdcommissarissen (RHC) besloten de verdere implementatie en doorontwikkeling van ANPR plaats te laten vinden onder landelijke regie. Ter dekking van de financiële consequenties van dit besluit is geen budget gereserveerd. Voor externe financiering bestaan vooralsnog geen mogelijkheden. In dit scenario wordt, als gevolg van het ontbreken van de benodigde financiële middelen, het begin 2008 opgerichte programmabureau IDA met onmiddellijke ingang opgeheven. Als gevolg hiervan keert de Nederlandse Politie terug naar de situatie zoals die voor 1 januari 2008 bestond.

Positie ANPR dataleveranciers:

Door het ontbreken van landelijke regie zal ook geen structuur in de contacten met dataleveranciers van ANPR data ontstaan. Korpsen onderhouden op individuele basis contacten met leveranciers van ANPR data. Onderlinge afstemming tussen korpsen over gevraagde databestanden vindt niet plaats. Hierdoor worden dataleveranciers door verschillende korpsen met dezelfde vraagstelling belast. Bovendien bestaat het risico dat er verschillen in de opbouw van de databestanden ontstaan.

Sterke punten:

- ieder korps blijft autonoom in haar ontwikkelingen;
- korpsen kunnen de ontwikkeling van ANPR goed afstemmen op de lokale omstandigheden (maatwerk);
- ANPR kan optimaal in de bestaande lokale structuur worden ingepast.

Zwakke punten:

- geen eenheid in toepassing en handelen;
- geen standaardisatie waardoor datacommunicatie tussen korpsen niet of slechts met listige kunstgrepen mogelijk is;
- samenwerking en informatie-uitwisseling is gebaseerd op incidentele afspraken;

- ontbreken van eenduidige juridische kaders, korpsen gaan zelf op zoek naar de grenzen;
- grote verschillen van ANPR ontwikkelingen in korpsen;
- versnipperde kennis

Kansen:

- geen

Bedreigingen:

- geen sturing / invloed op de ontwikkelrichting van ANPR;
- Imagoschade:
 - o korpsen onderhouden individuele contacten met leveranciers van ANPR data (RDW, CJIB, etc.).
 - o Tegenstrijdige berichten rondom toelaatbaarheid / toepasbaarheid ANPR waardoor de burger niet weet waar hij aan toe is
- Door de gefragmenteerde en uiteenlopende werkwijze treedt de politie niet als één concern op en komt het imago van de politie als professionele organisatie onder druk te staan.
- Ingrijpen door de centrale overheid om meer uniformiteit in toepassing en handelen af te dwingen.

Financiële consequenties:

Op landelijk niveau worden er geen activiteiten ten behoeve van ANPR uitgevoerd. Dit betekent dat er op landelijk niveau geen financiële consequenties zullen zijn.

De intensiteit van de ANPR-ontwikkeling is afhankelijk van de visie die de afzonderlijke korpsen ten aanzien van de toepassingsmogelijkheden van dit middel hebben. Uiteraard zullen de financiële mogelijkheden die korpsen hebben bij deze keuze een rol spelen. De kosten verbonden aan de implementatie van ANPR zullen per korps verschillen.

Doorlooptijd:

Door het ontbreken van centrale regie is aan dit scenario geen doorlooptijd gekoppeld.

Scenario 2: ANPR als selectiemiddel.

Beschrijving casus:

In tegenstelling tot het vorige scenario, waarbij geen enkele landelijke regie gevoerd werd, is hier sprake van een gecoördineerde doorontwikkeling van ANPR. Het einddoel in deze casus is de dagelijkse inzet van ANPR als selectiemiddel. De focus is daardoor gericht op inzet van ANPR binnen het proces handhaving. Dit betekent dat er nog geen centrale dataopslag van beelden van vaste en mobiele ANPR camera's plaatsvindt.

Korpsen die geïnteresseerd zijn in de inzet van ANPR binnen het proces handhaving kopen één of meer ANPR camera's en maken gebruik van een centrale hitlijst dienstverlening. De centrale hitlijst dienstverlening verzamelt, onderhoudt, en stelt landelijke ANPR hitlijsten ter beschikking aan politiekorpsen. Binnen deze dienstverlening worden ook de contacten met ANPR dataleveranciers zoals RDW, CJIB, belastingdienst en politiekorpsen onderhouden.

Om centrale hitlijst dienstverlening mogelijk te maken moet een ICT infrastructuur ontwikkeld worden waarop de uitwisseling van gegevens plaatsvindt. Het vaststellen, bewaken en onderhouden van technische en functionele standaarden, uitwisselingsprotocollen, gegevensstandaarden, juridische kaders en werkprocessen wordt door de staande organisatie (VtsPn – KLPD) beheerd.

Op basis van dit scenario komen inzet met directe afhandeling en inzet met indirecte of uitgestelde afhandeling binnen bereik.

Positie ANPR dataleveranciers:

Door de ontwikkeling van een centrale hitlijst dienstverlening ontstaat efficiencywinst. Zonder deze dienstverlening zullen korpsen zelf de nodige expertise moeten ontwikkelen en zelf contacten onderhouden met de dataleveranciers moeten onderhouden. Onderdeel van de gecoördineerde doorontwikkeling van ANPR is het aanbrengen van structuur in deze contacten. Door gebruik te maken van de centrale hitlijst dienstverlening ontstaat een 'single point of contact'. Alle verzoeken om ANPR informatie worden door de centrale hitlijst dienstverlening afgewikkeld. ANPR dataleveranciers worden niet meer door individuele korpsen benaderd. De centrale hitlijst dienstverlening maakt afspraken over de opbouw van de databestanden. Deze opbouw is voor alle korpsen gelijk.

Sterke punten:

- eenheid in toepassing en handelen;
- standaardisatie op het gebied van gebruik van hitlijsten;
- eenduidige juridische kaders voor het gebruik van hitlijsten;
- centraal aanspreekpunt voor ANPR dataleveranciers;
- invoering van ANPR als selectiemiddel is relatief eenvoudig;

Zwakke punten:

- beperkt gebruik van mogelijkheden ANPR;
- geen gebruik maken van potentiële informatiepositie;
- beperkte bijdrage aan informatiegestuurde politie-inzet;
- beperkte gegevensuitwisseling (alleen tussen centrale hitlijst dienstverlening en korpsen);
- gegevensuitwisseling tussen korpsen onderling blijft gebaseerd op incidentele afspraken;
- eenduidige juridisch kaders in relatie tot de inzet van ANPR ontbreken, korpsen gaan zelf op zoek naar de grenzen.

Kansen:

- kan een bijdrage leveren aan het behalen van landelijke en regio-specifieke doelen;
- kan de beeldvorming van politie als één concern bevorderen.

Bedreigingen:

- er is nauwelijks sprake van een ketenbenadering; toepassing van ANPR beperkt zich tot het politiedomein;
- Ingrijpen door de centrale overheid om meer samenwerking in de veiligheidsketen af te dwingen;
- geen aansluiting bij ontwikkelingen rondom ANPR bij overige overheidsdiensten.

Financiële consequenties

Op landelijk niveau wordt een hitlijst servicedienst ingericht. Deze dienstverlening zou in de staande politieorganisatie uitgevoerd kunnen worden. Borging van deze taak binnen het KLPD lijkt voornamelijk het meest voor de hand te liggen.

Daarnaast zal de VtsPn een ICT architectuur moeten opleveren en onderhouden waarmee de hitlijst servicedienst uitgevoerd kan worden.

De aanschaf van verplaatsbare dan wel permanente ANPR camera's blijft, net als in het vorige scenario, voor rekening van de individuele korpsen. Uiteraard zullen de financiële mogelijkheden van de korpsen van invloed zijn op de snelheid waarmee een landelijk dekkend cameranetwerk gerealiseerd kan worden.

Doorlooptijd

De doorlooptijd van dit scenario is vooral afhankelijk van de snelheid waarmee de VtsPn de benodigde ICT architectuur kan opleveren. Aangezien de complexiteit van deze architectuur redelijk eenvoudig van aard is, zou verwacht mogen worden dat dit scenario eind 2009 gerealiseerd zou kunnen zijn.

Scenario 3: ANPR met landelijke dataopslag.

Beschrijving casus:

In dit scenario wordt de doorontwikkeling van ANPR uitgebreid met de centrale dataopslag van beelden afkomstige van verplaatsbare en permanente ANPR camera's.

Beelden en meetgegevens die door ANPR camera's zijn opgenomen, kunnen worden opgeslagen voor later onderzoek. Dit zijn overigens dezelfde gegevens die al tijdens de inzet van ANPR als selectiemiddel in het proces handhaving werden geregistreerd. De opgeslagen gegevens zijn beschikbaar voor politieonderzoek en voor analyses. In de beschikbare data kan, in het kader van een (recherche)onderzoek, gezocht worden naar passages van specifieke voertuigen of naar voertuigen die voldoen aan een in een (recherche) onderzoek vastgesteld profiel. Daarnaast kan inzicht worden verkregen in het verplaatsingspatroon van bepaalde doelgroepen. Door dit soort analyses zou bijvoorbeeld de planning van specifieke verkeerscontroles kunnen worden verbeterd.

Om centrale dataopslag mogelijk te maken dient er een landelijke backoffice te komen. De landelijke backoffice is de spin in het web van het ANPR systeem. De landelijke backoffice onderhoudt contacten met diverse al bestaande expertgroepen, beheert de database, richt processen in t.a.v. de omgang met opgeslagen data en zorgt voor een verdere doorontwikkeling en professionalisering van het systeem. Operationele informatie wordt in de staande organisatie verwerkt via de NIK – RID – DIK lijn.

Positie ANPR dataleveranciers:

In de positie van ANPR dataleveranciers treedt ten opzichte van het vorige scenario (ANPR als selectiemiddel) geen verandering op.

Sterke punten:

- eenheid in toepassing en handelen;
- potentiële informatiepositie door inzet van ANPR wordt ontsloten;
- heeft een versterkende werking op de aanpak van criminaliteit;
- mogelijkheden voor informatiegestuurde politie-inzet worden vergroot;
- samenwerking en gegevensuitwisseling tussen korpsen wordt gestimuleerd en gefaciliteerd;
- levert een bijdrage aan afspraken rondom landelijke informatiehuishouding;
- vergaande standaardisatie op het gebied van ANPR data uitwisseling;
- eenduidig beschreven juridisch kader beschikbaar.

Zwakke punten:

- er is sprake van een beperkte ketenbenadering; toepassing van ANPR beperkt zich tot politiedomein.

Kansen:

- kan aanzienlijke invloed hebben op de realisatie van gemaakte prestatieafspraken;
- kan bijdragen aan een kwantitatieve en kwalitatieve impuls bij de aanpak van criminaliteit;
- de effectiviteit en efficiëntie van handhaving en opsporing kan worden vergroot;
- sluit aan bij de roep van het kabinet om samenhangende maatregelen die de informatiepositie van de politie verbeterd.

Bedreigingen:

- juridische drempels die ANPR data opslag onmogelijk maken;
- ontbreken van politiek draagvlak;
- onvoldoende aansluiting bij ANPR ontwikkelingen bij overige overheidsdiensten;

Financiële consequenties:

Dit scenario heeft de grootste financiële consequenties. Naast de al bestaande hitlijst dienstverlening dient er een nationale backoffice ingericht te worden. Mogelijk dat deze taken in de staande organisatie ondergebracht kunnen worden. Voor de landelijke ANPR data opslag dient een database ingericht te worden. Zowel voor de landelijke backoffice als voor de landelijke ANPR database lijkt borging binnen het KLPD het meest voor de hand te liggen.

Door de VtsPn dient een uniforme, landelijke infrastructuur en dienstverlening rondom ANPR gerealiseerd te worden. De ANPR infrastructuur en dienstverlening dient in het bestaande landschap van informatiesystemen te worden ingepast.

Door de uitgebreidere mogelijkheden die het ANPR systeem biedt zullen korpsen waarschijnlijk meer verplaatsbare en/of permanente ANPR camera's willen aanschaffen.

Doorlooptijd:

Bij dit scenario is de doorlooptijd mede afhankelijk van de besluitvorming rondom de inrichting van een landelijk backoffice. Daarnaast zal ook de uitwerking van de juridische kaders van invloed op de doorlooptijd zijn. In dit scenario speelt het aspect 'privacy' een belangrijke rol. Tenslotte is de doorlooptijd mede afhankelijk van de snelheid waarmee de VtsPn de landelijke ANPR infrastructuur kan opleveren.

Gezien de complexiteit van dit scenario lijkt een doorlooptijd van 2 a 3 jaar reëel. Dit zou betekenen dat dit scenario eind 2010 gerealiseerd zou kunnen zijn.

Scenario 4: Multidisciplinaire ANPR samenwerking.

Beschrijving casus:

In de voorgaande scenario's was de blik vooral op het (interne)politiedomein gericht. In dit scenario wordt nadrukkelijk de samenwerking met andere overheidsinstanties gezocht.

De politie is niet de enige overheidsorganisatie die de voordelen van ANPR heeft ontdekt. Ook diverse andere overheidsinstanties zijn met toepassingen van ANPR aan het experimenteren:

- De belastingdienst maakt veelvuldig gebruik van ANPR om achterstallige belastingschulden te innen. Dit betreft zowel de inning van rijks- als gemeentebelastingen;
- Het ministerie van Verkeer, Ruimtelijke Ordening en Milieu gebruikt ANPR voor de landelijke organisatie van transportcontroles (EVOA controles);
- De inspectie Verkeer en Waterstaat zet ANPR in bij het project Digitaal Inspecteren (controle taxivervoer);
- De Koninklijke Marechaussee wil op alle grote grensovergangen ANPR toepassingen realiseren (project @migo-BORAS);
- Gemeenten als Den Haag en Utrecht hebben plannen om ANPR in te zetten bij de handhaving van de milieuzone in hun binnensteden;
- Om de verkeersoverlast bij grote wegwerkzaamheden te verminderen, verzamelt Rijkswaterstaat met behulp van ANPR informatie over weggebruikers die veelvuldig dergelijke locaties passeren (Hollandse Brug / Randweg Eindhoven).

Vanuit de ketengedachte wordt nadrukkelijk samenwerking en afstemming met andere overheidsorganisaties gezocht. Deze beweging sluit bovendien aan bij de roep van het kabinet om samenhangende maatregelen die de informatiepositie verbeteren.

De binnen het politiedomein ontwikkelde centrale hitlijst dienstverlening en de centrale dataopslag worden ook aan andere overheidsinstanties ter beschikking gesteld. Door de samenwerking met andere overheidsorganisaties neemt de dekking van het camera netwerk toe. Het voorkomt bovendien dat verschillende overheidsorganisaties op dezelfde locaties ANPR camera's operationeel maken (bijv. grensovergangen). Door gebruik te maken van de gegevens van ketenpartners zal het effect van ANPR enorm toenemen. Bovendien ontstaan in het samenwerkingsverband financiële voordelen omdat de kosten over meerdere partijen verdeeld kunnen worden.

Positie ANPR dataleveranciers:

Omdat dit scenario uitgaat van een volledige ketenbenadering zal in toenemende mate standaardisatie voor ANPR dataleveranciers optreden. Omdat de centrale hitlijst dienstverlening ook ter beschikking staat voor andere overheidsorganisaties ontstaat een nationaal 'single point of contact'. Alle verzoeken om ANPR informatie van de overheid worden door de centrale hitlijst dienstverlening afgewikkeld. De eerder genoemde voordelen bij de scenario's 'ANPR als selectiemiddel' en 'ANPR met landelijke dataopslag' zullen zich op een nationale schaal voordoen.

Sterke punten:

- eenheid in toepassing en handelen;
- enorme toename van de informatiepositie door inzet van ANPR;
- levert een bijdrage aan de gemaakte afspraken over samenwerking in ketens;
- professionaliseringsslag bij de ketenbenadering;
- verregaande standaardisatie op het gebied van ANPR toepassingen in de gehele veiligheidsketen;
- samenwerking en gegevensuitwisseling tussen overheidsdiensten wordt gestimuleerd en gefaciliteerd;

Zwakke punten:

- complexiteit neemt toe;
- juridische haalbaarheid.

Kansen:

- kan grote invloed hebben op realisatie van gemaakt prestatieafspraken;
- kan bijdragen aan een kwantitatieve en kwalitatieve impuls bij de ketenaanpak van criminaliteit;
- de effectiviteit en efficiëntie van de overheid op gebied van handhaving en opsporing wordt vergroot;
- de informatiepositie in de veiligheidsketen neemt toe;
- mogelijkheden om een belangrijke rol op Europees niveau te spelen.

Bedreigingen:

- juridische drempels die uitwisseling van informatie onmogelijk maakt;
- het ontbreken van politiek draagvlak;
- door de omvang van het ANPR gebruik wordt landelijke coördinatie noodzakelijk, waardoor de regierol van de politie af zal nemen.

Financiële consequenties:

De samenwerking met andere overheidspartners zal waarschijnlijk niet tot extra kosten leiden. Het is zelfs niet ondenkbaar dat de kosten ten opzichte van het vorige scenario lager zullen zijn omdat ze over meerdere partijen kunnen worden verdeeld.

Als gevolg van de samenwerking neemt de cameradichtheid enorm toe. Dit leidt tot een versterkte informatiepositie. Het aantal door de politie aan te schaffen camera's kan worden afgestemd met het aantal camera's dat al door partners worden geëxploiteerd. De verwachting is dat het aantal door de politie aan te schaffen camera's minder is dan in het voorgaande scenario.

Doorlooptijd:

De doorlooptijd van dit scenario zal grote overeenkomsten vertonen met het vorige scenario. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat het zoeken van samenwerking met andere overheidspartners een continu proces is.

Bijlage 1: Totaaloverzicht kenmerken verschillende scenario's

- Scenario 1: Handhaven situatie van voor 1 januari 2008.
 Scenario 2: ANPR als selectiemiddel in handhavingprocessen.
 Scenario 3: ANPR met landelijke opslag.
 Scenario 4: Multidisciplinaire ANPR samenwerking.

	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4
Zichtbare eenheid in toepassen en handelen	nee	gedeeltelijk	gehele politie	meerdere overheidsdiensten
Centraal aanspreekpunt dataleveranciers	nee	ja, voor politie	ja, voor politie	Ja, meerdere overheidsdiensten
Beeldvorming: politie treedt op als één concern	nee	gedeeltelijk	wel	wel
Autonomie voor de korpsen	volledig	gedeeltelijk	gedeeltelijk	gedeeltelijk
Aanpassen aan lokale omstandigheden	volledig	gedeeltelijk	gedeeltelijk	gedeeltelijk
eenvoudige invoer van ANPR als selectiemiddel	nee	ja	ja	ja
Standaardisatie hitlijsten	nee	ja	Ja	landelijk
Centrale ANPR faciliteiten voor opslag en onderzoek	nee	nee	ja	ja
Gebruik van de potentiële informatiepositie	nee	nee	ja	ja, landelijk
Gebruik alle mogelijkheden van ANPR	afh. van korps	afh. van korps	ja	ja, landelijk
Eenduidige juridische kaders	nee	gedeeltelijk	ja	ja, landelijk
Levert bijdrage aan landelijke en regio-doelen	afh. van korps	Afh. van korps	ja	ja, landelijk
levert bijdrage aan IGP	nee	Nee	ja	ja, landelijk
levert bijdrage aan samenwerking en uitwisseling	nee	afh. van bilaterale afspraken	ja	ja, landelijk
levert bijdrage aan samenwerking in keten	nee	afh. van korps	ja	ja, landelijk
levert bijdrage aan landelijke informatiehuishouding	nee	gedeeltelijk	ja	ja
verschillen in implementatie	ja	gedeeltelijk	uniforme ondersteuning	landelijk uniforme ondersteuning
Versnippering van kennis	ja	minder	nee	nee
Complexiteit	lokaal	beheersbaar	beheersbaar	groot
rol op Europees niveau	nee	nee	mogelijk	mogelijk
invloed en sturing op landelijke ontwikkeling	nee	gedeeltelijk	ja	ja, als één van de partijen
politiek draagvlak aanwezig	weining politieke grip	ja	waarschijnlijk	mogelijk
landelijke coördinatie noodzakelijk	niet mogelijk	ja, binnen politie	ja, binnen politie	ja, landelijk

Bijlage 2: Totaaloverzicht kenmerken verschillende scenario's

- Scenario 1: Handhaven situatie van voor 1 januari 2008.
 Scenario 2: ANPR als selectiemiddel in handhavingsprocessen.
 Scenario 3: ANPR met landelijke opslag.
 Scenario 4: Multidisciplinaire ANPR samenwerking.

	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4
Zichtbare eenheid in toepassen en handelen	nee	gedeeltelijk	gehele politie	meerdere overheidsdiensten
Centraal aanspreekpunt dataleveranciers	nee	ja, voor politie	ja, voor politie	Ja, meerdere overheidsdiensten
Beeldvorming: politie treedt op als één concern	nee	gedeeltelijk	wel	wel
Autonomie voor de korpsen	volledig	gedeeltelijk	gedeeltelijk	gedeeltelijk
Aanpassen aan lokale omstandigheden	volledig	gedeeltelijk	gedeeltelijk	gedeeltelijk
eenvoudige invoer van ANPR als selectiemiddel	nee	ja	ja	ja
Standaardisatie hitlijsten	nee	ja	Ja	landelijk
Centrale ANPR faciliteiten voor opslag en onderzoek	nee	nee	ja	ja
Gebruik van de potentiële informatiepositie	nee	nee	ja	ja, landelijk
Gebruik alle mogelijkheden van ANPR	afh. van korps	afh. van korps	ja	ja, landelijk
Eenduidige juridische kaders	nee	gedeeltelijk	ja	ja, landelijk
Levert bijdrage aan landelijke en regio-doelen	afh. van korps	Afh. van korps	ja	ja, landelijk
levert bijdrage aan IGP	nee	Nee	ja	ja, landelijk
levert bijdrage aan samenwerking en uitwisseling	nee	afh. van bilaterale afspraken	ja	ja, landelijk
levert bijdrage aan samenwerking in keten	nee	afh. van korps	ja	ja, landelijk
levert bijdrage aan landelijke informatiehuishouding	nee	gedeeltelijk	ja	ja
verschillen in implementatie	ja	gedeeltelijk	uniforme ondersteuning	landelijk uniforme ondersteuning
Versnippering van kennis	ja	minder	nee	nee
Complexiteit	lokaal	beheersbaar	beheersbaar	groot
rol op Europees niveau	nee	nee	mogelijk	mogelijk
invloed en sturing op landelijke ontwikkeling	nee	gedeeltelijk	ja	ja, als één van de partijen
politiek draagvlak aanwezig	weinig politieke grip	ja	waarschijnlijk	mogelijk
landelijke coördinatie noodzakelijk	niet mogelijk	ja, binnen politie	ja, binnen politie	ja, landelijk

Overval op een bedrijf

Er was een overval gepleegd op een winkel. De dader was weggereden in een donkerblauwe auto waar een gedeelte van het kenteken bekend was. In het backoffice werd met gebruikmaking van wildcards gezocht naar het kenteken. Dit leverde een grote hoeveelheid voertuigbewegingen op. Na ontdebbling bleek dat er slechts een klein aantal voertuigen in Rotterdam reden die voorzien waren van deze cijfer en lettercombinatie. Slechts één auto was donkerblauw van kleur. Na verder recherche onderzoek bleek het inderdaad te gaan om het voertuig dat bij de overval betrokken was. Het zoeken in ANPR data vergde slechts enkele minuten waar normaal gesproken enkele dagen onderzoek voor nodig zou zijn geweest.

CIE

Bij de CIE worden in het register Zware Criminaliteit (ZwaCri) subjecten benoemd. Subjecten zijn personen op wie door binnengekomen informatie een verdenking berust dat zij zich bezig te houden met (zware) criminele activiteiten. De CIE mag van een subject alle relevante informatie over die persoon verzamelen (contacten, voertuigen, bezoekadressen etc). De CIE heeft van subjecten die actief zijn een top X gemaakt. T.b.v. ANPR werden bij de subjecten uit die top X voertuigen gerelateerd. Hiervan werd een hotlist gemaakt en in de ANPR BOF gezet. Hits worden geregistreerd en doorgegeven aan de CIE. Op deze manier kunnen over subjecten op de top X vervoersbewegingen worden geregistreerd in het ZwaCri. Binnen de CIE worden deze gegevens meegenomen in analyses, bijv. t.b.v. een CSV (Crimineel Samenwerkings Verband) of Weegdocument (beslisdocument t.b.v. een in te stellen onderzoek).

Duplo auto Maastunnel

Vanuit een ander regiokorps kwam er melding dat een inwoner van die regio bekeuringen uit Rotterdam kreeg terwijl hij daar niet was geweest. Een zoekvraag in de opgeslagen ANPR data gaf zodanig inzicht in het rijpatroon van een auto met een zelfde kenteken dat de bestuurder van deze auto binnen 15 minuten aangehouden kon worden. Het bleek in dit geval te gaan om een duploauto. Beide bestuurders waren te goeder trouw in het bezit gekomen van hun voertuig.

Onderzoek moord

Op een terrein nabij een benzinestation werd een bestelauto aangetroffen met daarin een dode en zwaar gewonde man. Naar aanleiding hiervan werd een TGO ingericht. Uit dit onderzoek kwam naar voren, dat de inzittenden van de aangetroffen bestelauto een onenigheid hadden met de bestuurder en inzittenden van een personenauto met buitenlands kenteken. Datum, tijdstip en lokatie van deze onenigheid kon worden vastgesteld. Lokatie van deze onenigheid was in de Maastunnel. ANPR camera's registreerden rond die datum en dat tijdstip dat de bestelauto uit de tunnel reed. Enkele auto's na die bestelauto werd een personenauto met buitenlands kenteken geregistreerd. Het TGO richtte zich vervolgens op die geregistreerde personenauto. Mede hierdoor kon het misdrijf worden opgelost.

Voetbalhooligans

Er is een hotlist gemaakt van Rotterdamse voetbalhooligans. Bij risicovolle uitwedstrijden worden op uitvalswegen rond Rotterdam ANPR camera's opgesteld. Veelal kan op deze wijze preventief worden opgetreden.

Inbraken woningen

Een rechteam was bezig met een onderzoek naar inbraken in woningen. Deze woningen lagen in een wijk kort nabij de Maastunnel. Uit het onderzoek rees een verdenking tegen een groep personen, echter concreet bewijs bleek moeilijk realiseerbaar. Wel was bekend van welke voertuigen die groep gebruik maakten. Het rechteam liet de kentekens nakijken in de ANPR BOF. Uit analyse bleek, dat rondom meerdere gepleegde woninginbraken een van deze auto's binnen korte periode zowel heen als terug werd geregistreerd door ANPR camera's bij de Maastunnel. Mede hierdoor kon meer bewijs tegen de daders worden vergaard. De daders werden later aangehouden, de inbraken konden worden opgelost.

TGO

Binnen TGO's zijn richtlijnen ontwikkeld om standaard de ANPR in te zetten voor PD management. Ook wordt ANPR data gebruikt voor analyse. De analyse wordt gebruikt in verhoorplannen. Het TGO pleegt in deze altijd overleg met een zaakofficier van justitie

Woningbrand / verzekeringsfraude

Uit informatie, afkomstig van de vaste ANPR opstelling boven de A28 bij Zwolle Zuid, blijkt dat een man die wordt verdacht van brandstichting in zijn eigen woning en de daaropvolgende oplichting van de verzekering, de kentekencamera's heeft gepasseerd terwijl hij had verklaard op dat moment met dat voertuig in Duitsland te zijn. De man werd op een leugen betrapt die hem anders niet aagerekend had kunnen worden. Dankzij de ANPR informatie kon worden vastgesteld dat de man ten tijde van de woningbrand in Zwolle was. Er is een dossier opgemaakt en de zaak ligt op afzienbare termijn ter beoordeling voor aan de rechter(s).